BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

KÖZ

AYLIK KOMÜNİST GAZETE FİYATI: 1 TL (KDV DAHİL) TEMMUZ 2016 ÖZEL SAYI: 1

15-16 Temmuz Derinleşen Rejim Krizinin Ürünüdür

Asıl Darbeciler Henüz Harekete Geçmedi

Erdoğan'ın Gerileyişi Şiddetlenerek Sürüyor

"Ne AKP Ne Darbeciler" Sloganı Ortacıdır, Erdoğan'a Hizmet Eder

Asıl Engel Nesnel Koşullar Değil Reformistlerdir

Devrim Koşulları Olgunlaşıyor

Devrim için Devrimci Parti

Darbe Karşıtlığı Adına AKP'ye Koltuk Değneği Olma
Zayıflayan Erdoğan'a Karşı Mücadeleyi Büyüt

TEZATLARLA DOLU BİR DARBE GİRİŞİMİ

15-16 Temmuz günlerinde Türkiye tarihindeki başarısız darbe girişimlerinden en kapsamlı ve en kanlısı yaşandı. Başarısız darbe girişimleri denince akla hep Talat Aydemir'in 1962 ve 1963'teki girişimleri gelir. Ancak kendisi bir albay olan Aydemir'in komutası altında hareketa katılanların sayısı bir avuç albay ve binbaşıyı geçmiyordu, oysa 15-16 Temmuz'da gözaltına alınanlar arasında iki orgeneral, bir korgeneral, otuz küsur tuğgeneral-amiral ve sayısı bunlardan fazla albay, yarbay, binbaşı vs. bulunmaktadır. Resmî rakamlara bakılırsa gözaltına alınan rütbeli asker sayısı 2839'u bulmaktadır. 1971'de "9 Martçılar" diye anılan cuntacıların akamete uğrayan darbe planlarında orgeneral ve korgeneraller yer almış olsa da bu girişimle ilişkilendirilen yüksek rütbeli subay sayısı 15-16 Temmuz'da gözaltına alınanların sayısının yanına yaklaşamaz. Aslına bakılırsa bugün hükümet tarafından ordu içinde küçük bir azınlığın kalkışması olarak sunulmak istenen 15-16 Temmuz darbe girişimine dahil olan subaylar başarılı 27 Mayıs darbesini örgütleyenlerden de daha kalabalıktı. Bugünkü girişim dökülen kan açısından da tüm darbelerden ayrı bir yerde duruyor. Açıklanan resmî rakamlara göre yüz küsuru darbecilerden olmak üzere en az iki yüz altmış beş kişi öldü. Tüm 12 Eylül sürecinde dahi bu kadar kişi ölmemişti.

Bununla birlikte 15-16 Temmuz girişimi tezatlarla dolu bir darbe girişimi idi. Darbeyi yapanlar bir yandan Genelkurmay Başkanı'nı rehin alacak, Hava Kuvvetler Komutanı'nı düğünden helikopterle kaçıracak, tüm kuvvet komutanlarını iz bırakmayacak şekilde gizleyecek bir profesyonelliğe sahipti. Tüm bunları kapsamlı bir plan ve koordinasyon olmaksızın yapmak mümkün değildir. Ama diğer yandan darbeciler köprünün bir tarafını kapatıp diğer tarafını serbest bırakacak, internet erişimini kısıtlamayacak, yahut İstanbul Radyosu ve TRT dışındaki iletişim araçlarına el koymayı akıl etmeyecek denli amatör; Aksaray'ı 13, CNN'i 10 askerle kontrol altında tutabileceklerini düşünecek kadar da tedbirsizdi. Darbeciler bir yandan özel hareketçılara yıldırım operasyonu düzenleyecek, meclisi bombalayacak, Erdoğan'ın kaldığı yere hücum edecek kadar gözü kara idi; ama aynı darbeciler İstanbul'da üstlerine yürüyen AKP'lilere karşı onları ezmeye yönelik bir saldırıda bulunmayacak kadar tereddütlü ve ürkekti. Söz konusu olanın Sur'da, Nusaybin'de çoluk çocuk ayırt etmeden katliamlar yapan bir ordunun subayları olduğu akılda tutulursa bu durumun ordunun halka ateş etmekten çekindiği gibi gerekçelerle açıklanamayacağı da anlaşılır. Oteli bombalanan Erdoğan'ın Dalaman'dan bir kazaya uğramadan, elini kolunu sallayarak Atatürk Havalimanı'na gelmesi de aynı tereddütlü tutumun sonucudur.

ASIL DARBECİLER HENÜZ HAREKETE GEÇMEDİ

Tam da bu nedenle 15-16 Temmuz darbe girişiminin kapsamı ve vahşeti kimseyi yanıltmamalıdır. Kapsamı bu denli geniş olsa da 15-16 Temmuz asıl büyük darbe planının tamamının hayata geçmiş hali değildir. Hatta aktif olarak harekete geçen birliklerin sayısına bakıldığında 15-16 Temmuz'da asıl darbe planının çok küçük bir kısmının yürürlüğe konduğunu söylemek gerekir. Buzdağının görünmeyen kısmı, yani ordu içindeki asıl darbeciler, 15-16 Temmuz sürecine kanıtları belki çok sonra açığa çıkacak nedenlerden ötürü dahil olmamışlardır. 15-16 Temmuz'da harekete geçenleri ise geri adım atmayı reddeden yahut bu geri adımdan habersiz oldukları için açığa düşen unsurlar olarak görmek gerekir.

Darbenin bastırılış biçimi de ordu içindeki asıl darbecilerin henüz ortaya çıkmadığını göstermektedir. Eğer darbeciler gerçekten ordu içinde küçük bir azınlık olsalar idi o zaman ordu içindeki emir komuta zincirini bozan bu asi unsurların yine ordu tarafından ezilmesi gerekirdi. Bununla birlikte bir iki küçük istisna dışında darbeci unsurların karşısına askerler değil, polisler ve AKP'li güruh çıkmıştır. Bir avuç asker on saate yakın bir süre hiçbir müdahale ile karşılaşmaksızın köprüleri tek yönlü de olsa geçişe kapatmış, herhangi bir ordu birliği bu girişime müdahale etmemiştir. Jandarma Komutanlığı, Genelkurmay Karargahı ve diğer stratejik noktalar hep polis operasyonları sonucunda kontrol altına alınmıştır. Kuvvet Komutanları "rehin statüsünde" oldukları için konuşamamış olsa da geri kalan or ve korgenerallerin çok azı darbeye karşı tutum almıştır. Tutum alanlar da bunu makamlarına yakışır bir basın toplantısı ile değil twitter üzerinden açıklamalarla yahut telefonla yapmıştır. O halde darbeci güçler aktif olarak darbe girişimine katılmamış olsalar da bu süreçte Erdoğan'a hiçbir destek vermemişlerdir.

DARBEYİ HALK PÜSKÜRTTÜ PALAVRASI

15-16 Temmuz'daki girişiminin halkın ve medyanın inisiyatifi ile püskürtüldüğü ise bir palavradan ibarettir. Bir yönüyle AKP'nin propagandasını diğer yönüyle de liberal solcuların herkesi inandırmak istediği pasifist hayalleri yansıtmaktadır. Silahlı güçlerin silahsız yığınlar tarafından durdurulması mümkün değildir. 15-16 Temmuz darbe girişimi de böyle püskürtülmemiştir zaten. Süreç başladıktan sonra üç saat boyunca Erdoğan sırra kadem basmış, darbecilerin kararlı adımları atmayacağı belli olduktan sonra piyasaya çıkıp halkı sokağa çağırmıştır. AKP'lilerin

sokağa çıkması da zaten yine darbecilerin AKP'lilere karşı Sur'daki, Cizre'deki pratiği sergilemeyeceği anlaşıldıktan sonra gerçekleşmiştir. Aksi takdirde demokratik cesareti çok methedilen o kitlelerin, neden Ankara'da Meclis'in bombalanmasının ardından dağıldığını ve gün ağarıp bombardıman kesilinceye kadar toplanamadıklarını açıklamak mümkün değildir. Bugün kitle seferberliği diye parlatılan müsamere, farklı veçheleri ile Gezi'de, Lice'de, Sur'da patlak veren bir halk dinamiği değil, esas olarak sokağa çıkmanın riskinin düştüğünü gören fırsatçı ve linççi ve esas itibariyle AKP'nin kemik kadrolarıyla sınırlı bir güruhun gövde gösterisidir. Başka bir deyişle halk hareketi darbecileri püskürtmemiş, tam tersine darbecilerin sonuç alamayacağı anlaşıldıktan sonra AKP'liler linççi bir şova kalkışmıştır.

Erdoğan darbenin senaryosunu kendisi yazmış olmasa da darbe sonrası senaryoyu yazarken besbelli Venezuela'nın müteveffa başkanı Chavez'e imrenerek hareket etmektedir. Ne var ki bu örneğe bakmak gerekirse Chavez'i deviren darbe, petrol işçilerinin grevi ve Gezi benzeri kitlesel protesto eylemlerinden

de güç alarak sahiden Chavez'i devirmişti! Chavez de devrildikten sonra kendisine karşı düzenlenmiş eylemleri ölçek ve militanlık olarak kat be kat aşan muazzam bir şekilde Venezuela'nın en yoksul emekçilerini seferber ederek bu başarılı darbeyi alt etmiş, sonra da koltuğuna oturmuştu. Oysa Erdoğan'ın koltuğunu bir an için terk etmesi onun bir daha ayağa kalkamayacak hale gelmesi demektir. Bu nedenle 15 Temmuz darbesini püskürten hareketin Chavez'in arkasındaki hareketle kıyaslanması bile komik olur.

TEDRİCEN KURULAN DİKTATÖRLÜK TEZİ ÇÖKMÜŞTÜR

15-16 Temmuz'a dair AKP'lilerin ve burjuva ideologlarının çarpıtmalarından uzak değerlendirmeler yapmak önemli olsa da yeterli değildir. Daha önemlisi 15-16 Temmuz'un nasıl bir çerçevede hangi siyasi gelişmelerle ilişkilendirilerek değerlendirileceğidir. Bunun için de KöZ'ün siyasi tabloya dair Gezi'den bugüne kadar yaptığı tespitleri hatırlamakta fayda vardır. Zira tüm bu tespitler KöZ'ün arkasında duran komünistleri solun geri kalanından ayrı bir yere koymakta, onların kah liberal kah doktriner yaklaşımlarıyla çizdiklerinden farklı bir tablo çizmekte, yine bu tabloya bağlı olarak devrimci güçlerin önüne liberal ve tasfiyeci eğilimlerin tanımladığı görevlerden tümüyle farklı görevler koymaktadır.

15-16 Temmuz'u Türkiye'nin içinde bulunduğu rejim krizinden ve bu krizde Tayyip Erdoğan'ın oynadığı merkezi rolden bağımsız anlamak mümkün değildir. 12 Eylül Rejimi uzun bir süredir gittikçe derinleşen bir kriz içindedir ve bu krizi Tayyip Erdoğan'ın siyasi akıbetinden ve yeni anayasa sorunundan bağımsız düşünmek mümkün değildir.

Sol akımların ezici bir çoğunluğu Erdoğan'ın adım adım kendi diktatörlüğünü kurduğunu savunup, bir anlamda tedricen kurulan diktatörlük tezini işlerken, KöZ bu görüşün tam aksi istikamette saptamalar yaptı. Erdoğan'ın 2009'dan beri gerilediğini, bu gerileyişin 2013'ten beri hız kazandığını, 1 Kasım seçimlerinin bu gerileyişi yavaşlatamadığını savundu. 15-16 Temmuz ise Erdoğan'ın gerileyişinin bir başka örneğidir. Karşımızda darbe girişimine tok bir şekilde karşı duran değil, önce sırra kadem basan, sonra CNN Türk sunucusu olmasa halka seslenemeyecek bir Cumhurbaşkanı vardır. Erdoğan tüm başkomutanlık afra tafrasına rağmen orduyu harekete geçirememiştir. Halka yönelik seferberlik çağrısı ise sadece AKP kadrolarına yönelik sınırlı bir çağrı olarak kalmıştır. Zaten Erdoğan'ın kendisi de böyle bir kitleye dayanarak bir şey yapmayacağının bilincindedir. Daha da önemlisi 15-16 Temmuz bastırılmış olsa da asıl büyük darbe girişimi ve bunun planlayıcıları henüz harekete geçmiş değildir. Erdoğan da bunun bilincinde olduğu için 15-16 Temmuz'a fiilen karışmamış generalleri dahi gözaltına aldırmaktadır. Ancak tasfiye Erdoğan açısından bir çözüm değildir. Zira asıl soru bu kesimlerin yerine gelenlerin ne denli güvenilir olduğudur. Bu konuda Erdoğan'ın verebileceği bir yanıt yoktur. Kısacası bundan böyle pozisyonunu daha da sağlamlaştırmak şöyle dursun her an nereden geleceğini bilemediği bir darbe tehdidiyle yüzyüze olan bir Erdoğan vardır.

15-16 TEMMUZ REJİMİN DERİNLEŞEN KRİZİNİN BİR ÜRÜNÜDÜR

Bununla birlikte KöZ yaşanan gelişimeleri sadece Erdoğan'ın gerileyişi sorunu olarak değil bir rejim krizi sorunu olarak ele aldı. KöZ Erdoğan'ın gerileyişine rağmen gönderilemeyişini 12 Eylül Rejimi'nin krizi ile açıklamıştı. 12 Eylül Rejimi'nin mekanizmaları aşınmış olduğu için Erdoğan'ı burjuva siyasetinin olağan araçları ile göndermek mümkün değildi. Zira bir yandan Kürtlerin mücadelesi, diğer yandan Amerika'nın müdahaleleri ile ordu artık bir kurum olarak 12 Eylül Rejimi'nin öngördüğü rolü oynayamıyordu. Tam da

bu nedenle KöZ 2007'den beri Türkiye'nin sorunun yeni bir rejim ve yeni bir anayasa sorunu olduğu saptamasını yaparken, 2013'ten itibaren de bu sorunun gerileyen Erdoğan'ın gönderilemeyişi sorunu ile birlikte ele alınması gerektiğini savundu

KöZ bu saptamalarından yola çıkarak, eski rejimin yasalarına sadık kalarak yeni bir anayasa yapmanın mümkün olmadığını savundu. Yeni bir rejim kurmak isteyenler bunun için darbe yahut bir devrim yapmalıydılar. Aynı koşullar Erdoğan'dan kurtulmak isteyenler için de geçerliydi. KöZ bir devrim yahut darbe olmaksızın Erdoğan'dan kurtulmanın da mümkün olmayacağını savundu. Aynı zamanda Erdoğan'ın gerileyişinin darbe ve devrim ihtimallerini de güçlendirdiğinin de altını çizdi.

15-16 Temmuz bu açıdan da KöZ'ün saptamalarını doğrulamıştır. Derinleşen rejim krizi çözüm için bir darbe girişimini tetiklemiş, bu darbe ise 28 Şubat gibi rejim mekanizmalarına yaslanarak değil bilakis tüm mekanizmaları hiçe sayarak gerçekleşmiştir. KöZ'ün rejim krizinden bahsederken altını çizdiği temel olgulardan biri de devlet aygıtının artık bir bütün olarak hareket edememesi, devletin içinde muhtelif unsurların birbirlerini çelmeleyip, sabote etmesiydi. Meclisin bombalandığı, askerlerin emir-komuta zinciri içinde hareket edemediği 15-16 Temmuz her bakımdan bu saptamaları doğrulamıştır.

KöZ darbelerden söz ederken darbeleri sadece askeri darbeler olarak ele almanın doğru olmadığının altını çizdiği gibi, askeri darbelerin farklı biçimlerinin olduğunu da hatırlatmıştı. Ordunun bir bütün olarak hareket ettiği 12 Eylül gibi darbelerle, düşük rütbeli subayların emir komuta zincirinden bağımsız cunta girişimleri arasında bir fark olduğuna işaret eden KöZ, yaşanan rejim krizinden ve ordunun artık ortak bir akla ve plana sahip bir kurum olarak varlığını koruyamadığından yola çıkarak 12 Eylül türünden bir dar-

benin imkânlarının azaldığına işaret etmiştir. Buna karşılık 27 Mayıs türü hiyerarşi dışı bir darbeyi besleyen dinamiklerin de güç kazandığına söylemiştir. 15-16 Temmuz gerçekleşme biçimi bakımından bu saptamayı da doğrulamıştır.

Bununla birlikte KöZ Kürdistan'da zafer diye sunulan bozgun nedeniyle hiyerarşi dışı bir darbenin tümüyle maceracılık olacağını ve bu koşullar altında subayların böylesine maceracı bir girişimde bulunma ihtimalinin düşük olduğunu da ifade etmişti. 15-16 Temmuz gerçekleşme biçimiyle, Kürdistan faktörü hiçbir şekilde devreye girmemiş olsa da, böyle bir darbe girişiminin neden maceracılık olduğunu gözler önüne sermiştir. Ama aynı zamanda darbe planlarına dahil olmuş geniş kesimlerin 15-16 Temmuz'da öne çıkanlarla birlikte hareket etmeyişi, darbenin asli öğelerinin bugünkü koşullar altında bu topa henüz girmeyeceğini de göstermiştir.

ERDOĞAN DARBEYE MUHTAÇ AMA DARBE YAPAMAYACAK KONUMDADIR

KöZ Erdoğan sorununu yeni rejim ve anayasa sorunu ile ele alırken, bu değerlendirmeyi sadece askerler cephesinden değil Erdoğan açısından da yapmıştır. Erdoğan'ın kendisini kurtarması yeni bir rejimi kurabilmesine, yeni bir anayasayı yapabilmesine bağlıdır. Ancak KöZ ısrarla Erdoğan'ın bunu parlamenter yollarla yapamayacağının altını çizmiştir. Erdoğan, amacına ulaşması için bir darbe yapmaya mecburdur. 15-16 Temmuz ise sonuçları bakımından doğrudan bu konuyla ilgilidir. 15-16 Temmuz sonrasında karşımızda darbe tehdidinden kurtulmuş, ferahlamış, esip gürleyen, diktatörlüğünü ilan etmiş bir Erdoğan olmayacaktır. Tam tersine can havliyle kendi kırılgan pozisyonunu düzeltmek için çırpınan, attığı her adımda da sivil bir darbe olmaksızın bunu yapamayacağını anlayan bir Erdoğan vardır karşımızda. Tam da bu nedenle 15-16 Temmuz sonrasında Erdoğan tüm yasaları hiçe sayan bir tutuklama ve temizlik operasyonuna girişmiştir. Danıştay'ın, Yargıtay'ın, HSYK'nın, Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştirmek amacıyla atılan, yürürlükteki yasaları hiçe sayan girişimler bu çerçevede anlaşılmalıdır.

Tüm bu temizlik operasyonları Erdoğan'ı güçlendiriyor, mutlak hakim kılıyor gibi görünse de, KöZ'ün yine başından beri işaret ettiği gibi bu operasyonlar Erdoğan'ın başka bir açmazını açığa çıkarmaktadır. Devlet bürokrasisinin hallaç pamuğu gibi dağıtılması, yeni atamaların bürokrasinin liyakata ve sınamaya dayalı terfi ilkesi yerine siyasi kriterlerle, yani kişilerin "paralelci" olup olmadığına, Erdoğan'a karşı çıkıp çıkmadığına bakılarak yapılması tümüyle politik ve desteğinden hiçbir şekilde emin olunmayan bir bürokrasinin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Başka bir deyişle bugün siyasi nedenlerle Erdoğan'ın yanında olanların yarın farklı siyasi hesaplarla Erdoğan'ın karşısında olmayacağının hiçbir garantisi yoktur. Bu durumun kendisi ise Erdoğan'ın pozisyonunu kırılganlaştıran başlıbaşına bir etmendir. Dün cemaatin karşısında HSYK'da oluşturduğu ulusalcı-sosyal demokrat koalisyonun şimdi kendisine ayakbağı haline gelmesi bunun örneklerinden biridir. Ancak ordu somutunda Erdoğan'ın açmazı çok daha çarpıcıdır. Zira bugün ordu içinde Erdoğan'a karşı darbe girişiminde bulunanlar bulundukları yerlere bir dizi "paralelci temizliği" operasyonlarından sonra gelmişlerdir. Erdoğan'ın bu kesimleri tasfiye ettikten sonra atayacağı subayların kendisine daha sadık olacaklarının hiçbir güvencesi yoktur. Tüm bu subaylar siyasi eğitimlerini 1980'li yıllarda tamamlamış kesimlerdir ve bu kesimlerin ideolojik ve siyasi açıdan Erdoğan ile orta ya da uzun vadede birlikte hareket etme imkânları yoktur. Harp okullarının eğitim müfredatını kökten değiştirmek bu sorunu çözme yolunda bir adım olsa da, Erdoğan'ın sonuçları onlarca yıl içinde alınacak bu yöntemi izleyecek vakti yoktur. Doğrusu Erdoğan'ın derdine deva olacak yegâne çözüm ordu hiyerarşisini tümüyle yok sayıp ordunun içini AKP'lilerle doldurmak yahut ordunun her kademesini AKP tarafından denetlemektir. Ancak bu doğrultuda atacağı her adım ordu hiyerarşisini daha da alt üst edeceği için ordu içindeki politizasyonu arttırıp kendisine karşı darbe tehditlerini büyütecektir.

Kısacası bugün Erdoğan kendi pozisyonunu sağlama almak için sivil bir darbeye giden yolu açmak zorundadır. Ancak bu yolda attığı tüm adımlar da aslında kendisine karşı bir darbeyi tetiklemekte, Erdoğan'ın açmazını büyütmektedir.

İDAM AÇMAZI

Yüzeysel bir bakış açısıyla bakıldığında 15-16 Temmuz Erdoğan'a başkanlık yolunda yürümek için gökte ararken yerde bulduğu fırsatları sunmuştur. Zaten felaket tellallığı yapan sol liberal çevreler de döne döne bu fikri işlemektedir. Erdoğan'ın başkanlık meselesini "darbeci hainlere idam" kampanyasıyla birlikte referanduma götürerek tıkalı yolu açmaya çalışması ilk bakışta akla yatkın bir seçenek olarak görünse de kazın ayağı hiç de öyle değildir. Erdoğan'ın Gezi'den beri harekete geçirmek istediği kitlesi nihayet bu darbe karşısında sınırlı çapta harekete geçmiştir. Belki bu kendisi için en önemli kazanımdır. Ama bu kez aynı kitle "İdam isteriz!" diye haykırmaktadır. Bu ise iki bakımdan Erdoğan için tehlikeli bir mecranın açılması demektir. Birincisi bu otomatik olarak akla Öcalan'ın idam sehpasına çıkarılmasını davet eder; ki bu sadece Erdoğan için değil düzenin herhangi bir parçası için de büyük müşkülatın çıkmasına yol açacak bir durumdur. Öcalan'ın idam edilmesinden kaçınmak ise bu iklimde bu seçenekten daha az müşkülat çıkaracak değildir. İkincisi, vatana ihaneti idamla cezalandırmak Erdoğan açısından kendisi için de bu cezanın gündeme gelmesini kabullenmek anlamına da gelir. Zira vatana ihanet kapsamında sıralanan suçların büyük bir kısmı, başta Anayasa'nın çiğnenmesi olmak üzere, Erdoğan tarafından çoktan işlenmiştir.

REJİM DARBEYE MECBUR HALE GELİRKEN DARBE OLASILIĞI ZAYIFLIYOR

O halde Erdoğan'ın başını çektiği bir darbe girişiminin eli kulağında olduğunu düşünmek yanlış olur. Erdoğan karşıtları için de aynı durum söz konusudur. 12 Eylül ya da 27 Mayıs türü bir darbeye duyulan ihtiyaç artarken paradoksal bir biçimde böyle bir darbenin önümüzdeki günlerde gerçekleşme olasılığı zayıflamaktadır.

Bu noktada KöZ'ün Erdoğan'a karşı bir darbe girişiminin neden maceracı bir girişim olacağına dair saptamalarının bir başka boyutu üzerinde durmak gerekir. Meselenin özü elbette Kürdistan'daki savaştır. Erdoğan'a karşı bir darbe, darbeciler istedikleri kadar TRT

bildirisinde ifade ettikleri gibi "her türlü etnik kimliğe saygılı olacağını" beyan edip, "yurtta sulhu sağlamayı" hedeflesinler, asayişi sağlamak için alınacak önlemler yahut doğacak iktidar boşluğu nedeniyle Kürdistan'da büyük ayaklanmaların önünü açacaktır. Bu ayaklanmaları bastırmak içinse Erdoğan'ın Cizre'de, Nusaybin'de izlediğinden daha da kanlı bir bastırma politikası izlemek gereklidir.

Kanlı baskı politikalarının amacına ulaşıp ulaşmayacağı şüphelidir ama meselenin en az bu kadar önemli başka bir yönü söz konusu politikaların ABD'den onay alıp alamayacağıdır. Söz konusu kıyım ve imha politikaları Öcalan'ı rehin alıp Türkiye'ye teslim eden Amerika'nın Ortadoğu'daki uzun erimli planlarıyla uyumlu olmadığı gibi bugünkü planlarıyla da uyumlu değildir. Zira ABD'nin bugün Suriye'de PYD'ye yaslanmak dışında bir seçeneği yoktur.

Tam da bu nedenle ABD'nin söz konusu darbe ile ilişkisi son derece mesafeli olmuştur. Başka vesilelerle olduğu gibi Erdoğan ve AKP bu darbe girişimini Gülen cemaatine mal etmektedir. Bunun için de azımsanmayacak dayanaklar bulmaları güç olmayacak gibi

görünmektedir. Ama bu yaklaşım Gülen cemaati denen oluşumu sahiden bir cami imamı etrafında toparlanmış bir cemaat sanmak olur. Oysa bu kodla anılan cemaatin Gülen'in Pensilvanya'da yaşıyor olmasından çok daha fazla ABD emperyalizmi ve planlarıyla ilişkisi vardır. Gülen cemaati sadece Türkiye ile sınırlı olmayan bir Amerikan projesidir. Dolayısıyla bu cemaate atfedilecek bir darbeden anlaşılması gereken ABD emperyalizminin Erdoğan'a karşı bir darbe girişimi olması gerekir. Oysa bu darbenin bir Amerikan darbesi olmadığını anlamak için Fethullah Gülen'in nerede oturduğuna bakmak yetmez. ABD'nin darbeye karşı tutumunu açıklamak için saatlerce beklediği, yaptığı ilk açıklamanın "Türkiye'de iç barışın korunmasını diliyoruz" gibi her tarafa çekilebilecek bir içerikte olduğu doğrudur. Dahası ABD'nin darbenin büyük planını tasarlamış olması da ihtimal dahilindedir. Ancak söz konusu darbenin bugünkü azmettiricisinin ABD olduğunu, ABD'nin bu darbenin başlangıç vuruşunu yaptığını söylemek doğru olmaz. Bilakis ABD bu darbeyi frenleyici bir tutum takınmış ve bir bakıma ABD yanlısı tüm unsurların 15 Temmuz'da harekete geçmemesi ile birlikte 15-16 Temmuz'da harekete geçenler boşluğa düşmüştür. Bu yüzden de karşımıza önceki ABD patentli darbe girişimlerinden farklı bir darbe girişimi çıkmıştır. Sisi örneğinde görüldüğü üzere ABD açısından seçimle gelen birini, üstelik Mursi gibi önünü kendisinin açtığı birini, hem de Bush zamanında değil Obama zamanında darbeyle devirmek olmayacak bir seçenek değildir. Ama 15 Temmuz darbesinin bırakalım Mürsi'ye karşı Sisi darbesini, Mübarek'in koltuğundan olmasını bile hatırlatan bir yönü yoktur.

DEVRİM KOŞULLARI OLGUNLAŞIYOR

KöZ'ün geride bıraktığımız dönemde en az anlaşılan ve en "uçuk" bulunan tespiti devrim koşullarının olgunlaştığına ve bir devrim ihtimalinin arttığına dair saptama idi. Aslına bakılırsa bu saptama bir yönüyle siyasi tabloya ilişkin geri kalan analizin mantıksal bir sonucu idi. Zira rejim krizinin derinleşmesi parlamenter çözümleri geçersizleştirip darbeci çözümleri tek seçenek olarak ortaya koyarken, toplu olarak gerileyen ve birbirini çelmeleyen düzen güçleri darbe yapma kapasitelerini giderek yitiriyorlardı. Bu durumun kendisi başlı başına rejim krizini derinleştiren bir etmen olarak ortaya çıkarken aynı zamanda var olan krizin tek çözümü olarak bir devrimi gündeme getiriyordu.

Bununla birlikte 15-16 Temmuz sonuçları itibari ile devrim koşullarının olgunlaştığını yeni olgularla göstermiştir. Her şeyden önce bu başarısız girişimle birlikte sadece darbecilerin pespayeliği ortaya çıkmamış, aynı zamanda Kemalistlerin esefle belirttikleri gibi, bir kurum olarak ordunun zaten örselenmiş olan itibarı yerle bir edilmiştir. Olası bir devrimci gelişmenin karşısına dikilecek en önemli karşı devrimci aygıtın bu denli zayıflaması ve itibarsızlaşması başlı başına devrimci ayaklanmaların önünü açan bir gelişmedir.

Dahası tam da ordunun bu pespayeliği nedeniyle Gezi ile Sur-Yüksekova hattındaki gelişmelerle kıyaslanmayacak çapta ve kitle hareketi bile denemeyecek bir "sivil" hareketin Genelkurmay Başkanı'nı rehin alan bir darbenin püskürtülmesine vesile olması da Türkiye'nin bir devrimci ayaklanmaya ne kadar yakın olduğunu gösterir. Erdoğan'ın seçmenlerini sokağa çıkmaya davet etmesiyle çok sembolik bir ölçekte bu davete icabet eden kitle gerek HDP'nin gerek Gezi Ayaklanması'nın sokağa dökebildikleri kitlenin yanında anlamsız kalmaktadır ve bu cılızlıkta bir hareketin bile sendeleyen bir darbenin karşısına dikilmiş olması devrimci bir ayaklanmanın ne kadar mümkün ve etkili olabileceği hakkında fikir verir.

Kaldı ki tıpkı Gezi Ayaklanması sırasında olduğu gibi Kürt yığınların bu darbe girişimi karşısında tamamen sessiz kalması da öznel etkenin rolünü tersinden gösteren bir durumdur. İki durumda da hükümetin yerinde durmasının yegâne nedeni bu vesileyle ayaklanması önlenen emekçi ve ezilen yığınlara önderlik etme iddiası taşıyanların köstek rolü oynamakta oluşu ve bu suretle Erdoğan iktidarının başlıca dayanağı olmaya devam etmeleridir.

ASIL ENGEL NESNEL KOŞULLAR DEĞİL TASFİYECİ VE REFORMİSTLERDİR

Rejimin krizi derinleşirken, düzen güçleri açmazları nedeniyle krizin çözümü için adım atmaya cesaret edemezken ve tüm bunlara paralel olarak devrim koşulları oluşurken, sol akımların takındığı tutum ibret vericidir. Devrim mücadelesindeki asıl engelin nesnel koşullar yahut düzen güçleri değil tasfiyeciler ve reformistler olduğunu bir kez daha görüyoruz.

15-16 Temmuz'un ardından HDP darbeye karşı Erdoğan'ın örmeye çalıştığı demokrasi cephesinin bir parçası haline gelmiş, AKP, MHP, CHP ile birlikte darbe karşıtı deklarasyona imza atmış, mecliste gerçekleşen demokrasi şovunun bir parçası olmuştur. HDP'liler bu şovun onur konuklarından biri olan Kürdistan'daki katliamın baş planlayıcısı Hulusi Akar'ın meclis locasındaki varlığından gocunmadıkları gibi İdris Baluken de demokrasi kahramanı olarak sunulan bu paşanın aleyhine tek bir laf bile edememiştir. Daha da kötüsü Selahattin Demirtaş darbenin püskürtülmesine ilişkin yaptığı açıklamada "Dün akşam başlayan bu darbe de demokratik siyasetin ortak duruşu, ilkesel kararlığı sayesinde başarıya ulaşmamıştır" diyerek HDP'nin kendini AKP'den MHP'ye uzanan cephenin bir parçası olarak gördüğünü belirtmekle kalmamış, aynı zamanda bu cephedeki ortaklarını ilkeli olmakla taltif etmiştir. Demirtaş'ın AKP'li linççi güruhu demokratik siyasetin bir parçası olarak görmesi de cabasıdır.

HDP'nin bu tutumu yeni değildir. 7 Haziran öncesinde bir kitle seferberliği yaratmaktan özenle kaçınan sonrasında sessizliğe gömülen aynı HDP'dir. Suruç, Ankara katliamlarını eylemsizlikle geçiştiren, Sur'daki hendeklere sahip çıkmayan da aynı HDP'dir. HDP'nin dokunulmazlıkların kaldırılmasına ilk etapta itiraz etmeyen tutumuyla bugünkü tutumu arasında da bir fark yoktur. Tüm bunlar esas olarak soyut bir seçmen kitlesine hitap etmeyi, bu sessiz çoğunluğun onayını almayı, kim olduğu belirsiz bu kitlenin gözünde meşru kalmayı, yani onlar tarafından kabul edilemeyeceği varsayılan her türlü eylem ve tutumdan kaçınmayı görev bilen bir anlayışın ürünüdür. Kafadaki seçmen 7 Haziran sonrasında eylem değil huzur istediği için eylemlerden uzak durulmuştur, kafadaki seçmen provokasyonlardan korktuğu için HDP patlamalar sonrasındaki mitingleri iptal etmiştir. Soyut seçmen terörle araya mesafe konmasını istediği için hendekler desteklenmemiştir. Kafadaki seçmenin yolsuzluklardan ve milletvekillerinin ayrıcalıklarından rahatsız olduğu varsayıldığı için dokunulmazlıkların kaldırılmasına başta itiraz edilmemiştir. Bugün de bu muhayyel seçmenin darbeye karşı olduğunu varsayan HDP bu sefer de AKP ve MHP ile darbeye karşı "ilkeli bir duruş" sergilemeye çalışmaktadır. Bu yaklaşım elbette şaşırtıcı değildir. HDP'nin kuruluşuna damgasını vuran parlamentarist ve tasfiyeci anlayışın doğal sonucudur. HDP tam da bu kuruluş felsefesi nedeniyle kurucularının ve bileşenlerinin öznel heves ve gayretlerinden bağımsız olarak devrimci gelişmeleri destekleyen değil köstekleyen yahut devrim dinamiklerinin sönümlenmesini bekleyen bir pozisyonda yer almaya devam edecektir.

"NE AKP NE DARBECİLER" SLOGANI ORTACIDIR, ERDOĞAN'A HİZMET EDER

HDP dışındaki partiler aynı temel yönelimlere sahip olsalar da, sırtlarındaki yumurta küfesinin daha hafif olmasından kaynaklı "Ne AKP gericiliği Ne De Darbeciler" diye özetlenebilecek ortacı bir tutum benimsemişlerdir. Her türlü düzen gücünü karşısına aldığı izlenimini uyandırdığı için asıl devrimci tutumun bu olduğunu düşünmek işten bile değildir. Halbuki bu tutumu benimseyenler de tıpkı HDP'liler gibi niyetlerinden bağımsız olarak Erdoğan'a koltuk değnekliği yapmaktadır.

Devrimci siyaset muhalefet değil iktidar hedefiyle yapılır. Bilimsel, akademik faaliyetlerden farklı olarak gerçekliği bütün yönleriyle izlenimci bir şekilde sergileyerek değil eldeki tüm imkânları varolan siyasi iktidarı devirmek için seferber ederek yapılır. Dolayısı ile iktidarı hedefleyen devrimcilerin hedef tahtasında her zaman için hükümette olanlar, karşı devrimci politikaların yürütücüleri olur. Aynı anda hem burjuva hükümetine hem de burjuva muhalefetine hücum etmek güçleri dağıttığı için iktidarın devrilmesini güçleştirir. Asıl olarak da burjuva iktidara karşı değil muhalefete karşı bir hareket olur. Böylelikle bu çizgiyi benimseyenler hükümetin payandası haline gelirler.

Hükümete yüklenmek dururken hükümetle muhalefete aynı oranda yüklenmek sadece hükümete destek olmak anlamına gelmez. Aynı zamanda bu tutumları benimseyen partilerin siyasi ufuklarına işaret eder. Zira iktidarı ele geçirmek isteyenler iktidara yüklenirken kendilerini bir muhalefet partisi olarak görmek isteyenler ise asıl olarak muhalefete ve onun yanlışlarına parmak basarlar. Leninist siyaseti menşevik siyasetten ayırt eden nokta ise her zaman bu olmuştur. Lenin iktidarı hedeflerken Menşevikler hep kendilerine muhalefette yer açmaya çalışmışlardır.

Somutlarsak, 15-16 Temmuz'un öncesinde ve hemen sonrasında Türkiye'deki hükümet AKP, daha doğru bir ifadeyle Erdoğan hükümetidir. 15-16 Temmuzcular eğer başarılı olmuş olsalardı hükümet olma sorumluluğu onların boynunda olacaktı. Ama başaramadılar ve hükümet tarafından ezildiler. Üstelik Erdoğan 16 Temmuz itibariyle darbeye karşı demokrasi kampanyasını AKP propagandasının merkezine koydu. Tam da bu noktada zaten ezilmiş ve şamar oğlanına dönmüş darbecileri karşı devrimci devletin başında duran Erdoğan hükümetiyle denk görmek ve ikisini eşitleyen bir politik tutum takınmak elbette AKP'nin darbe karşıtı kampanyalarına kan taşıyacaktır. Bugün hem AKP'ye hem darbecilere karşı duranlar aslında iktidarı istemiyorlar. Kendilerini parlamenter bir muhalefet partisi olarak konumlandırmak isteyen bu kesimler darbecilere de iktidara parlamento dışı bir zeminden muhalefet ettikleri için karşılar. Aynı kesimler Sur'daki, Cizre'deki hendeklere de aynı nedenden ötürü karşı çıkmışlardı zaten.

O halde devrimci koşulların olgunlaştığı bir dönemde AKP'ye karşı mücadele etmesi gereken güçler bugün AKP'nin bir can simidi olmayı kabullenmişlerdir. Legal/illegal neredeyse tüm sol partilerin bu ortacı pozisyonun dışına çıkamamaları ise Türkiye'de tasfiyeciliğin ve menşevik siyasi kavrayışın ulaştığı boyuta işaret eder. Tam da bu kavrayışları nedeniyle Türkiye'deki sol akımlar yaşanan devrimci gelişmelerin üstünü örtmeye, Erdoğan'ın önlenemez yükselişini ima eden felaket senaryoları çizmeye devam ediyorlar.

KOMÜNİST PARTİYİ KURMAK İÇİN SORUMLULUK ÜSTLENENLER ERDOĞAN'A KARŞI EYLEMLİ BİR MÜCADELE ÇİZGİSİNİ BENİMSEYENLER ARASINDAN ÇIKACAK

Bugün Türkiye'de izlenmesi gereken siyasi çizgi AKP'li güruhu demokrasi güçleri olarak alkışlamak değildir. AKP'ye "Ne AKP gericiliği Ne de Darbe" diyerek destek olan ortacı bir pozisyon takınmak hiç değildir. Yapılması gereken rejimin krizinin artık yumuşatılamayacak şekilde derinleştiğini ve bu krizin Erdoğan'ın siyasi akıbeti meselesinde yoğunlaştığını göstermektir. Yapılması gereken çelişkilerin odağında bulunan Erdoğan'ın emekçilerin azılı düşmanı olduğunu vurgulamak, Erdoğan emekçiler ve ezilenlerin seferberliği ile gönderilmedikçe Türkiye'de haklar ve özgürlükler mücadelesinde bir arpa boyu bile yol alınamayacağını savunmaktır. Yapılması gereken emekten ezilenden yana olan herkesi Erdoğan'a karşı kitlesel ve eylemli mücadeleyi büyütmeye çağırmaktır. Yapılması gereken Türkiye'de devrim koşullarının olgunlaştığını görmek, devrimin, darbenin ve iç savaşın aynı zeminde filizlenip serpildiğini kavramak, "darbeye, iç savaşa hayır" şiarlarıyla pasifizm savunuculuğu yapmak yerine patlak verecek devrime önderlik edip bu devrimi muzaffer kılacak partiyi yaratmak için mücadele etmektir.

Erdoğan'ın gerileğdi, darbecilerin rezil olduğu, devrim koşullarının olgunlaştığı Türkiye'de geçelim devrimci bir ayaklanmaya önderlik etme cesaretine ve ufkuna sahip olmayı, Erdoğan'a karşı mücadele etmeyi önüne koyan bir parti bile yoktur. Bugünün ihtiyacı ise sadece ama sadece tüm bu görevleri yerine getirecek devrimci bir partinin yaratılmasıdır. Böyle bir devrimci parti yaratılmadığı sürece hiçbir nesnel gelişme emekçilerin ve ezilenlerin mücadelesine hizmet etmeyecektir.

Geçtiğimiz iki yıl içinde KöZ'ün nesnel gelişmelere ilişkin yaptığı analiz ile solun şu ya da bu kesiminin analizleri kıyaslandığında, KöZ'ün arkasında duran komünistlerin öngörülerinin birer birer nasıl da doğrulandığını görmezden gelmek mümkün değildir. Ancak KöZ'ün arkasındaki komünistler öngörüler yapmayı ve haklı çıkmayı değil, devrimci bir ayaklanmaya önderlik edecek partiyi yaratmayı hedefliyorlar. "İşçilerin Birliğinden Önce Komünistlerin Birliği" derken günün işte bu acil görevine işaret ediyorlar. KöZ'ün arkasında duranları diğer akımlardan ayırt eden nokta burasıdır.

KöZ'ün arkasında duran komünistler tam da bu nedenle ilişkide bulundukları tüm devrimcilere "Devrimci Partinin Yaratılması İçin Sorumluluk Al Öne Çık!" diye sesleniyorlar. Günün devrimci görevlerini omuzlamak isteyenlere devrimci bir partinin kuruluş kongresini eşit hak ve sorumluluklarla örgütlemeye çağırıyorlar. Bugün ortacı, parlamenterist, tasfiyeci tutumları hedef tahtasına oturtup Erdoğan'a karşı mücadeleyi büyütme çağrısında bulunmanın da bundan başka amacı yoktur. Zira devrimci partiyi kurmak için öne çıkacak güçler elbette Erdoğan'a karşı eylemli bir mücadeleden geri durmayanlar arasından çıkacaktır.

KOMÜNİST KöZ

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

Erdoğan'ın gerileyişi şiddetlenerek sürüyor

Aşağıdaki yazı 15 Temmuz girişiminden bir hafta önce sitemizde KöZ'ün Söz'ü olarak yayınladığımız yazının konuyla ilgili kısımlarını içeriyor. Darbe girişiminin sonrasında yayınladığımız yazıda değinmekle yetindiğimiz kimi noktaları daha ayrıntılı ele alan bu metni bir kez daha okumakta fayda var.

REJİM KRİZİ VE DARBE

Rejim krizi sorunu iki ayrı düzlemde ele alınabilir. Bunlardan ilki daha genel bir açıdan 12 Eylül'den bu yana yaşanan siyasal gelişmelerin Türkiye'nin 1982 Anayasası ile yönetilmesini imkânsız kılıyor oluşudur. Bu anayasanın sunduğu imkanları sonuna kadar istismar ederek ötesine geçen Erdoğan'ın hala rejim krizini derinleştirerek debelenmesi bunun ifadelerinden biridir.

Başka bir deyişle 1990'lardan itibaren Amerika'nın Ortadoğu ve Avrupa'daki hedef ve politikalarının değişmiş olması, buna bağlı olarak Türkiye'ye biçtiği rolün değişmesi esas faktörlerden biridir. Bu nedenlerden ötürü Türkiye'de rejim değişikliğinin giderek büyüyen bir zaruret haline geldiğini söylemek mümkündür. Bu zaruret bir krize dönüştüren şey ise bir rejimi kendi araçları aracılığıyla, içeriden fethederek değiştirmenin mümkün olmamasıdır. Bu soyut ve tarihsel düzlemde Türkiye'de bir rejim değişikliğini zorlayan dinamikler güçlenmektedir. Rejimi kendi mekanizmaları aracılığıyla, o rejimin yasalarına sadık kalarak değiştirmek mümkün olmadığı için de rejimin krizinin derinleştiğini söylemek mümkündür.

Dolayısıyla rejim krizinin derinleşip derinleşmediği meselesini ele alırken öncelikle Amerika'nın Ortadoğu'ya ve Türkiye'ye dair projelerinde bir yeniliğin olup olmadığına yahut Kürdistan'da 12 Eylül Anayasası'nın deli gömleğine isyanın büyüyüp büyümediğine bakmak gerekir.

Mesele bu şekilde ele alındığında ABD'nin bölgeye dair politikalarının değişmemesi bir yana, Türkiye'nin Amerika açısından taşıdığı önemin azalmayıp arttığından da söz etmek gerekir. Dahası Erdoğan ve onun politikaları nedeniyle Türkiye'nin Ortadoğu'daki Amerikan çıkarlarını bozan en önemli aktör olduğunu söylemek mümkündür. Bugün Suriye'de bir Amerikan-Rus çözümünü, İran'ın Ortadoğu'ya Amerika'nın istediği şekilde entegre olmasını engelleyen Türkiye'dir. Güney Kürdistan'la ilişkileniş biçimi ile Irak'ın ulusal birliğinin altını oyan da Mısır'ın önünü kesmeye çalışan da Türkiye'den başkası değildir. Kürdistan'daki başkaldırı, Rojava'da Türkiye'nin kırmızı çizgilerinin birer birer ihlal edilmesi rejimin krizini derinleştiren nesnel etmenlerdir. Dahası 1990'ların ortalarından beri "demokratikleşme", "açılım" kodlarıyla yapılan bir dizi değişikliğin kendisi de rejimin bugünkü moda tabirle fabrika ayarlarına dönmesini imkânsız kılmaktadır. Bu bakımdan bir rejim değişikliği yaşanana dek Türkiye'deki rejim krizinin süreceği tespitimiz geçerliliğini korumaktadır. Bu genel makro gelişmelerin hepsi krizi büyüten faktörlerdir.

Ancak KöZ sayfalarında hiçbir zaman rejim krizi böylesine soyut ve genel bir çerçeveyle sınırlı ele alınmadı. Tersine rejim krizini hep somut bağlamı içine oturtarak, yani Erdoğan'ın gerileyişine ve bu gerileyişe karşın gitmeyişine bağlı olarak tarif edildi. Erdoğan gerilerken, onun karşısına rejimin asli güçleri olarak dikilmesi gereken emperyalist güçlerin, onların uzantısı olan sermaye grup ve ittifaklarının, devletin rejimi korumakla yükümlü aygıtlarının ve siyasi partilerinin de tıkanıyor, tökezliyor yahut geriliyor olması 12 Eylül rejimini krize sokan en önemli gelişme idi. Bugün bu durum da değişmemiştir.

Daha somut konuşmak gerekirse, Erdoğan'ın gerilemesi onun devleti ve partisini kendi çiftliği gibi yönetemediği anlamına gelmektedir. Buna karşılık gerileyişine paralel olarak daha da saldırganlaşması, devlet içinde kadrolaşması ve kendi partisindeki temizlik harekâtlarına hız kazandırması meselenin bir diğer yönüdür. Tüm bu girişimleri sonucunda Erdoğan'ın Brezilya'daki Roussef gibi savcılarla kuşatılması ihtimali ortadan kalkmaktadır. Daha doğrusu Roussef Amerikancı Brezilyalı savcılar tarafından itham edilirken Erdoğan şimdilik ancak Amerikan savcılarının ithamıyla yüz yüzedir. Benzer şekilde gerek 7 Haziran-1 Kasım arasındaki koalisyon görüşmelerinde görüldüğü, gerekse de Davutoğlu'nun azlinde fark edildiği üzere Erdoğan'ın kendi partisi içinden kuşatılması ve etkisizleştirilmesi ihtimalleri de zayıflamaktadır.

…..

AKP VE REİSİ'NDEN PARLAMENTER YOLLARLA KURTULMAK MÜMKÜN MÜDÜR?

.....

Rejimin değiştirilmesi meselesine gelince, son altı aydaki gelişmeler rejimin bir yasama meclisi üzerinden değiştirilmesini güçleştirmektedir. 1 Kasım sonrasında oluşan yasama meclisinden yeni bir anayasanın çıkması için ya AKP ile MHP'nin anlaşarak 330'u geçmeleri, sonrasında da referandumda yüzde elliyi bulmaları gereklidir. Davutoğlu'nun azli ve MHP'nin kendi sorunlarını çözmek için mahkeme kapılarında dolaşan bir duruma düşmesi bu aritmetik hesabı güçleştirdiği gibi, Kürtlere başarısız bir imha kampanyasına girişmiş, "Hoca"sının ipini çekmiş, yerine "düşük profilli bir başbakan" geçirmiş, diktatörlük arzularını gemleyemeyen bir Erdoğan ile kendini seçmenlerine açıklanamaz bir şekilde AKP'ye teslim etmiş bir MHP'nin bu referandumda yüzde elliyi bulması da şüphelidir.

Dokunulmazlıkları kaldırarak erken seçime gitmek, HDP'den boşalan koltukları doldurarak anayasayı değiştirme yolu da güçlüklerle doludur. Can Dündar davasına müdahil olacak derece karışıp da amacına tam olarak ulaşamayan Erdoğan 30 küsur HDP'linin davalarını jet hızıyla mahkûmiyetle sonlandırıp, sonrasında bu bölgelerde baraj sorunu olmadan yapılacak seçimlerde milletvekilliklerinin yarısını elde etmek ve yine partisinden hiç fire vermemek zorundadır. HDP'lilerin milletvekilliğinden topluca istifa edip sonrasında da seçimleri boykot etmedikleri, yani AKP'ye pas atmadıkları bir durumda bu yol da kapalıdır.

Böyle bir durumda rejimi yasama meclisi aracılığıyla değiştirmek için Erdoğan'ın önünde duran tek alternatif erken bir seçimi zorlamak, bu seçimde MHP ve HDP'yi barajın altına iterek parlak bir seçim zaferi kazanıp bu zaferin ürettiği prestijle Anayasa'yı meclisten geçirmektir. Ancak kulağa hoş gelen bu strateji aslında iki ucu keskin bir bıçaktır. Yukarıda tarif ettiğimiz tablo ve özellikle de Kürdistan'daki başarısızlık ve Davutoğlu'nun azli nedeniyle, Erdoğan'ın Dimyat'a pirince giderken eldeki bulgurdan olması daha kuvvetli bir olasılıktır.

"DARBE"DEN NEYİ ANLAMAK GEREKİR?

KöZ sayfalarına daha önce yansıyan saptamalardan bir diğeri ise yasama meclisi aracılığı yahut anayasayı rafa kaldırmadan bu rejimi değiştirmenin mümkün olmadığı idi. Rejimin düzen güçleri tarafından değiştirilmesi konusunda iki ihtimalden bahsedilebilir: Erdoğan'ın yapacağı bir darbe yahut Erdoğan'a karşı düzenlenecek bir darbe. "Darbe", "darbe tehdidi" siyasi gelişmeleri analiz ederken giderek daha sık kullanıldığı için "darbe" derken ne anlaşılması gerektiğini daha açık tarif etmek gerekir.

Erdoğan'a yönelik bir darbenin ne anlama geldiğini anlamak güç değildir. Böyle bir darbenin gerçekleşmesi için Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı makamından anayasal olmayan yollardan, zor kullanılarak düşürülmesi gereklidir. Buna karşılık Erdoğan'ın yapacağı bir darbenin ne olduğuna dair rivayet muhteliftir.

Kimileri tarafından 7 Haziran'dan 1 Kasım'a uzanan sürecin kendisi bir darbe süreci olarak tanımlanmaktadır. Aynı kişiler Davutoğlu'nun istifasını da bir saray darbesi olarak tanımlamaktadır.

Her iki durumda anayasanın çiğnendiği açıktır. Birinci durumda Erdoğan anayasanın kendisine verdiği yetkilerin dışına taşarak hükümet kurulmasını engellemiş ve seçimleri geçersiz saymıştır. İkinci durumda ise bir partinin içişlerine müdahale ederek daha önce atadığı genel başkanı istifaya zorlayarak, başbakanı düşürmüştür. Ancak anayasanın çiğnenmesi başka şeydir, ilga edilmesi başka bir şey. Onun için Erdoğan'ın bir darbe yapmaya ihtiyacı olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bu da henüz olmuş değildir. Birincisi Erdoğan'ın günlük pratiğinin bir parçasıdır.

Ancak Erdoğan devlet demek olmadığı için Erdoğan'ın anayasayı çiğnemesi bir bütün olarak anayasayı geçersiz kıldığı anlamına gelmiyor. Bilakis devlet kurumlarının anayasal düzenin mantığına uygun hareket etmesi ve Erdoğan'ın anayasayı çiğnemesi rejimin krizini derinleştiren bir faktördür. Erdoğan'ın bir darbe yapması için önce anayasayı geçersiz ilan etmesi ve sonrasında da hasımlarını anayasanın kısıtlarına uymadan etkisiz hale getirmesi gereklidir.

Erdoğan'ın parlamentoyu kapatması, CHP'yi yasadışı ilan etmesi vs. bir Erdoğancı darbe anlamına gelse de böyle bir darbenin gerçekleşmesi rejim krizinin çözülmesi anlamına gelmez. Ardından devlet aygıtını yeniden yapılandırması, bunu bir anayasada ifade ederek bu düzeni oturtabilmesi gereklidir.

Parlamenter imkânların birer birer tükenmesi nedeniyle koşulların istediği rejim değişikliğini gerçekleştirebilmek için Erdoğan'ın bir darbeye mecbur olması başka bir şeydir, Erdoğan'ın böyle bir darbeye kalkışacak cesarete ve imkânlara sahip olması ayrı şeylerdir. Tüm siyasi hayatı boyunca işi kitabına uydurarak ilerlemeye çalışan Erdoğan'ın trajedisi bir bakıma reformizmin trajedisidir. Sahip olduğu kitle (seçmen) desteğine karşın, devleti kendi istediği gibi şekillendirememektedir. Keza kendi partisini de militan bir parti olarak şekillendirememektedir. Yani devlet kurumları üzerinden "reformist" bir darbe yapamadığı gibi, bunu sokaktan ve bir kitle hareketinden destek alarak da yapamamaktadır. Sokaktaki atraksiyonları mafya artığı çetelerin ancak polis ve yargı desteğine güvenerek yaptıkları icraatlarla sınırlı kalmaktadır. Sanıklarının pek çoğu AKP saflarında olmasına rağmen hala yeni bir yıldönümünde olduğumuz Madımak örneğindeki gibi bir tertibin bile ip uçları görünmemektedir. Gerileyen bir güç olarak Erdoğan açısından böyle bir darbenin başarıya ulaşma imkânları gün geçtikçe artmakta değil azalmaktadır.

Buna karşılık Erdoğan karşıtı bir darbenin somut bir olasılık haline gelmesinin birinci yolu tıpkı 12 Eylül'de olduğu gibi ülkenin yönetiminin kademeli bir şekilde ordunun eline geçmesi ve en sonunda sivil yönetimi avucu içine almış generallerin yönetime el koymasıdır. Ancak Kürdistan'daki iç savaşta görüldüğü üzere Erdoğan bu yolu kapatmak için elinden geleni ardına koymamaktadır. Bunun en bariz belirtilerinden biri sıkıyönetim ilanına yanaşmamaktaki ısrarıdır. Ama güçsüzlüğü nedeniyle bu ısrarın bedeli giderek askeri personelin sorumsuzluğunu arttırıp sorumluluğu kendisinin ve hükümete bağlı bürokrasinin sırtında ağırlaştırmak olmaktadır.

Bu yüzden sıkıyönetim yolunun kapanması Erdoğan karşıtı bir darbe ihtimalinin ortadan kalkması anlamına gelmez. Tersine ordunun üst kademelerinin rejimi koruyacak hamlelerde bulunamaması ordunun alt kademelerinde ordu içi hiyerarşiyi bozacak şekilde cunta girişimlerine kapı aralar. Erdoğan "cemaatle" birlikte erkenden tasfiye ettiği pek çok yüksek rütbeli subayın daha çok görünür ve konuşur hale gelmesine paradoksal biçimde yol açmak zorunda kalmıştır. Bunların yerine geçen sınırlı sayıda Erdoğan'a sadık subay olsa da onlar gibi terfi etme umuduna sahip olamayan ve eski komutanlarına kulak vermeye hazır daha geniş bir subay topluluğu olduğu da açıktır. Nitekim askeri personele yasal korunma zırhı sağlayan düzenleme içinde bilhassa albayların emekli olup ıskartaya çıkması yerine bir süre daha bu rütbenin imtiyazlarını korumasına kapı aralayan maddeler üzerinde pek durulmasa da bu tehlikeye karşı bir tedbir olarak anlaşılabilir.

Erdoğan'ın Kürdistan'daki savaşı yürütmek için şoven bir ideolojiye teslim olması, yürütülen savaşta kurumsal olarak olmasa da fiili olarak faşist ve milliyetçi kesimlerin etkili olması böyle bir darbe için elverişli koşullar hazırlamaktadır. Ama yürütülen savaşın Kürdistan'da sarpa sarması devlet hiyerarşisini topyekûn bozacak bir darbe girişimini de maceracı bir girişim haline getirmektedir. Bunun için dışarıdan, "Atlantik ötesinden", daha güçlü ve açık bir desteğe ihtiyaç olduğu git gide daha çok görünmektedir.

DERİNLEŞEN REJİM KRİZİ VE DÜZEN GÜÇLERİNİN AÇMAZI

Derinleşen bir rejim krizi ve düzen güçlerinin bunu bir darbe yoluyla çözme konusundaki isteksizliği ve cesaretsizliği düzen güçlerinin şu ya da bu kesimine bel bağlayan reformistlerin karalar bağlamasına yol açmaktadır. Bununla birlikte rejimin krizinin derinleşmesine yol açan dinamikler aynı zamanda Kuzey Kürdistan'da hükümetin başlattığı iç savaşın bırakalım Türkiye çapında yayılmasını Kürdistan'ın diğer kesimlerine bile yayılmasına yönelmemek teslimiyetçi tutumun başlıbaşına bir ifadesidir. Bu tutumu gerilla eylemleriyle örtme girişimleri ise ancak gözü gerillacılık göz bağıyla bağlı olanlara hitap eden bir gayrettir. Görüldüğü üzere kitlesel öfkenin ve devrimci enerji dinamiklerinin kontrol dışına çıkmasından ölesiye korkan reformistlerin bir kitle seferberliği yoluyla Erdoğan'ı devirip rejimdeki tıkanıkları aşması da mümkün değildir. Tersinden Erdoğan'ın bir emekçi seferberliği ve halk ayaklanması ile gönderilmesini hedeflemeyen reformist akımlar bugün kitle hareketinin önündeki en önemli engellerden biridir.

Bununla birlikte reformistlerin bir kitle seferberliğinin önünü kesen bir rol üstlenmeleri de paradoksal olarak, emperyalist güçler nezdindeki gelişmelerde bir değişiklik olup da Amerikan emperyalizminin geçici bir toparlanma içine girmesi söz konusu olmadığı takdirde, devrimci bir ayaklanma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Verili güç dengeleri içinde düzen güçlerinin maceracı, başarısız darbe girişimleri de bu ihtimali kuvvetlendiren gelişmeler olacaktır.

Yaşadığımız coğrafyada bir devrim ihtimalinin düzen güçlerinin rejim krizini çözme yolundaki başarısızlıklarına paralel olarak kuvvetlenmesi, devrimci bir partinin olmadığı koşullarda başarılı bir proleter devrimin gerçekleşeceği anlamına gelmez. Bilakis devrimci bir partinin olmadığı koşullar altında bu devrim en iyi ihtimalle 1905 Devrimi'nden yahut 1917'deki Şubat Devrimi'nden farklı bir devrim olmayacaktır. Kısacası başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

KOMÜNİST KöZ, YEREL SÜRELİ AYLIK SİYASİ GAZETE, **TEMMUZ 2016 ÖZEL SAYI: 1,** SAHİBİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ENGİN GÜRBÜZ, **YÖNETİM YERİ: OSMANAĞA MAHALLESİ LEYLAK SOKAK ELİF İŞHANI KAT 2 DAİRE: 5 KADIKÖY-İSTANBUL,** TEL: 0216 700 19 98, **E-POSTA: kozonline@gmail.com,** WEB ADRESİ: www.kozonline.org/www.kozonline.info
BASILDIĞI YER: ÖZDEMİR MATBAASI DAVUTPAŞA CADDESİ GÜVEN SANAYİ SİTESİ C BLOK NO: 242 TOPKAPI-İSTANBUL, **TEL**: 0212 577 54 92